Tomasz Łagutko oraz lic. Grzegorz Krasucki. Nie zabrakło również naszych absolwentów kierunku *bezpieczeństwo narodowe*, którzy pojawili się w pełnym umundurowaniu i opowiadali młodzieży o studiach na naszym Wydziale. W trakcie spotkania zaprezentowano naszą ofertę dydaktyczną. Druga część spotkania dotyczyła już bezpośrednio pracy amerykańskich żołnierzy w Polsce. Młodzież miała okazję poznać tajniki służby wojskiej w ramach misji NATO. Ta część rozpoczęła się od prezentacji filmu o misji, celach i zadaniach wojsk USA w ramach **NATO**. Uczniowie wysłuchali także wykładu kapitana Aldaya – dowódcy głównej baterii wojsk USA w Polsce.

Anetta Barska
Zdjęcia: Leszek Kaźmierczak-Piwko

WYDZIAŁ HUMANISTYCZNY

Halle i Sulechów jako ośrodki pietyzmu i edukacji

W poszukiwaniu dalszych losów i śladów wychowanków oraz kadry pedagogicznej Zespołu Kształceniowego i Królewskiego Pedagogium w Sulechowie – kwerenda archiwalno-biblioteczna w ramach projekt: *Halle i Sulechów jako ośrodki pietyzmu i edukacji. Przepływ myśli pedagogicznej i wydawniczej. Rodowody społeczne wychowanków i kadry pedagogicznej oraz ich kariery zawodowe*.

W ramach Narodowego Programu Rozwoju Humanistyki w latach 2016-2019 od prawie roku na Wydziale Humanistycznym realizowany jest projekt *Halle i Sulechów jako ośrodki pietyzmu i edukacji. Przepływ myśli pedagogicznej i wydawniczej. Rodowody społeczne wychowanków i kadry pedagogicznej oraz ich kariery zawodowe*. Na poszukiwanie dalszych losów i śladów wychowanków oraz kadry pedagogicznej z Sulechowa udały się w dniach 23-31.03.2017 kierownik projektu, dr hab. Bogumiła Burda, prof. UZ (Instytut Historii), oraz pracownik merytoryczny, dr Bogumiła Husak (Instytut Filologii Germańskiej). Pobyt kwerendalny podzielony był na trzy etapy: 1) Halle (23-27.03.2017), 2) Würzburg (27-29.03.2017), 3) Bad Zwesten (29-31.03.2017).

Etap 1: Halle (23.-27.03.2017)

Na zaproszenie dyrektora Franckesche Stiftungen (Fundacja Franckego), prof. dr. Thomasa Müllera-Bahlke'go miałyśmy możliwość wzięcia udziału w Święcie (urodziny) Augusta Hermanna Franckego (Francke-Feier), które tym razem miały szczególnie uroczysty charakter, bowiem odbywało się w jubileuszowym roku 500-lecia reformacji. To właśnie fundacja Franckesche Stiftungen położyła przed 300 laty podwaliny pod systematyczne szerzenie luteranizmu poza granicami Europy. Dlatego też na obchody tegorocznego Święta A.H. Franckego zaproszeni zostali szczególni goście, mianowicie minister stanu w Ministerstwie Spraw Zagranicznych prof. Maria Böhmer, premier landu Sachsen-Anhalt dr Reiner Haseloff, ambasadorowie i wysocy rangą dyplomaci oraz partnerzy współpracujący z fundacją z Indii, USA, Rosji, Wielkiej Brytanii, Danii, Węgier, Rumunii i z Polski. W ramach spotkań, imprez i rozmów kuluarowych w trakcie Święta A.H. Franckego zaproszeni goście mieli możliwość poznania powiązań i relacji między Fundacją Franckesche Stiftungen i partnerami z nią współpracującymi zarówno w przeszłości, jak i w teraźniejszości.

W trakcie uroczystości o międzynarodowym charakterze uczestnicy wzięli udział w licznych imprezach towarzyszących, między innymi w 25. Wieczorze Solistów Koła Przyjaciół Fundacji Frankesche Stiftungen, akcie złożenia wieńców i kwiatów ku czci Augusta Hermanna Franckego u stóp jego pomnika, zwiedzaniu budynku Waisenhaus (od którego powstania rozpoczęła się główna działalność fundacji), zwiedzeniu tutejszej biblioteki (Kulissenbibliothek) i archiwum, pieczeniu chleba w starym zabytkowym piecu według starej receptury i jego degustacji, nabożeństwie według obrządku protestanckiego prowadzonego w trzech językach (niemieckim, duńskim i tamilskim) z towarzyszeniem Wyższobramskiego Chóru Kameralnego z Cieszyna pod kierunkiem Piotra Sikory oraz chóru Kantorei der

Marktkirche z Halle pod kierunkiem Irénée Peyrot, w koncercie *Od Halle po Londyn* czy też wieczorze autorskim Feriduna Zaimoglu.

Dla nas najważniejszymi okazały się rozmowy w sobotę 25 marca 2017 r., przeprowadzone w grupie *Nauka* pod kierunkiem prof. dr. hab. Holgera Zaunstöcka oraz dr Britty Klosterberg. Stworzyły nam możliwość poznania osób z różnych instytucji naukowych współpracujących z Fundacją Franckesche Stiftungen i projektów realizowanych w ramach takiej współpracy. W tej rundzie rozmów udział wzięły: prof. dr Irina Vladimirovna Tunkina, dyrektor Archiwum Rosyjskiej Akademii Nauk z Petersburga oraz jej współpracownik dr Larisa Bondar, dr Natalja Kopaneva, wicedyrektor Kunstkamery, kustosz z Petersburga, Marcin Gabryś, dyrektor archiwum, kustosz i opiekun Biblioteki Tschammera przy parafii ewangelicko-augsburskiej w Cieszynie, dr Jan Doktór, Żydowski Instytut Historyczny z Warszawy, prof. dr István Monok, dyrektor generalny Biblioteki Akademii Nauk z Budapesztu, prof. dr Zoltán Csepregi, Wyższa Szkoła Luterańska w Budapeszcie, dr Attila Verok, kierownik katedry „Studiów dziedzictwa kulturowego i historii Kultury" na uniwersytecie w Eger, prof. dr Constantin Patuleanu z Wydziału Teologiczno-Ortodoksyjnego „Justinian Patriarhul" Uniwersytetu w Bukareszcie, prof. dr Eberhard Harbsmeier z Danii, Gary Nizzi, prezes organizacji The Georgia Salzburger Society z USA, prof. dr Daniel Jeyaraj, dyrektor Liverpool Hope University, Andrew F. Walls Centre for the Study of African and Asian Christianity.

Ponadto odbyło się spotkanie zespołu badawczego projektu *Halle i Sulechów jako ośrodki pietyzmu i edukacji. Przepływ myśli pedagogicznej i wydawniczej. Rodowody społeczne wychowanków i kadry pedagogicznej oraz ich kariery zawodowe*, na którym omówiono dalsze działania badawcze i organizacyjne. Przeprowadzono dalsze kwerendy i przygotowania do wydania monografii.

Etap 2: Würzburg (27-29.03.2017)

Na drodze dalszych poszukiwań odwiedziłyśmy Würzburg, gdzie w tamtejszych archiwach miały ponoć znajdować się dokumenty osób wysiedlonych z terenów samego Sulechowa jak i pobliskich okolic. Miałyśmy nadzieję znaleźć tam interesujące nas archiwalia. Niestety, wizyty i poszukiwania w dwóch würzburgskich archiwach, mianowicie w Archiwum Miejskim (Stadtarchiv) jak i Archiwum Pań-

1 BUDYNEK SIEROCIŃCA (WAISENHAUS), OD KTÓREGO BUDOWY ROZPOCZĘŁA SIĘ WIELOLETNIA HISTORIA FUNDACJI FRANKESCHE STIFTUNGEN W HALLE
2 TABLICA PAMIĄTKOWA KU CZCI KRÓLEWSKIEGO PEDAGOGIUM I SIEROCIŃCA W SULECHOWIE (FOTO: B. HUSAK)
3 250-LETNIA KOLUMNA OŁTARZOWA Z KOŚCIOŁA W SULECHOWIE
4 CZEKAMY NA SWOJĄ KOLEJ, BY ZŁOŻYĆ KWIATY POD POMNIKIEM AUGUSTA HERMANNA FRANCKEGO, 25.03.2017 (FOTO: B. HUSAK)
5 POD POMNIKIEM A. H. FRANCKEGO

1

2

3

4

5

stwowym (Staatsarchiv), zakończyły się małym powodzeniem. Przeprowadzono rozmowy z pracownikami archiwów i kwerendy. Zachęcono nas do dalszych poszukiwań i przeprowadzenia kwerendy w Berlinie w Tajnym Archiwum Państwowym Fundacji Pruskiego Dziedzictwa Kulturowego (Geheimarchiv Berlin-Dahlem).

Etap 3: Bad Zwesten (29- 31.03.2017)

Bardzo owocny okazał się natomiast trzeci etap kwerendy biblioteczno-archiwalnej. W dzielnicy miasteczka Bad Zwesten – Oberuff (Hesja) działa od 1953 r. szkoła Jugenddorf Christophorusschule, którą odwiedziłyśmy 30 marca 2017 roku. Tym razem szukałyśmy śladów Zrzeszenia Byłych Uczniów i Nauczycieli Królewskiego Pedagogium w Sulechowie. Tego dnia miałyśmy szczęście: spotkałyśmy tam osobę, która mogła nam co nieco opowiedzieć o tej organizacji, gdyż jako dziecko i były uczeń szkoły Jugenddorf Christiphorusschule brała udział w kilku dorocznych spotkaniach członków Zrzeszenia. Był to Magnus von Kortzfleisch, pedagog i obecny kierownik tamtejszego Centrum Terapeutyczno-Pedagogicznego. Pan Magnus von Kortzfleisch oprowadził nas po terenie szkoły, pokazał ślady po organizacji byłych sulechowiaków: tablicę pamiątkową ufundowaną przez Zrzeszenie, dęby posadzone przez członków i upamiętniające Królewskie Pedagogium, Izbę Sulechowską (Züllichauer Stübchen) z oryginalnymi zdjęciami wychowanków, nauczycieli i imprez organizowanych w Sulechowie, 250-letni drewniany filar ołtarzowy z kościoła w Sulechowie, który został tam zostawiony przez to Zrzeszenie. Ponadto obiecał nam pomoc w dotarciu do potomków ostatniej przewodniczącej Zrzeszenia, Elisabeth Bockhorn-Vonderbank, która zmarła w 2012 r., a w której posiadaniu prawdopodobnie znajdowały się wszelkie dokumenty związane z organizacją. Magnus von Kortzfleisch zobowiązał się dodatkowo do przeszukania archiwum szkoły w Oberuff - *gdzie może też znajdują się jeszcze jakieś dokumenty*.

Bogumiła Husak

Zielonogórskie spotkania z Arystotelesem. Cz. I

W semestrze letnim roku akademickiego 2016/2017 zielonogórski oddział Polskiego Towarzystwa Filozoficznego, we współpracy z Instytutem Filozofii i przy współudziale studenckiego Koła Naukowego Miłośników Starożytności i Tradycji Antycznej „MiSTrA", zorganizował cykl wykładów dotyczących różnych aspektów myśli Arystotelesa i jego dziedzictwa. Większość wykładów i prezentacji w ramach obecnej edycji Zielonogórskiego Konwersatorium Filozoficznego została przygotowana przez kadrę Uniwersytetu Zielonogórskiego, ale pojawili się też zagraniczni goście.

Trzy wykłady, które miały miejsce dotychczas, zostały przygotowane przez: dr. hab. Tomasza Mroza (UZ, 30 marca), prof. Jaroslava Daneša (Otto-Friedrich-Universität Bamberg, 3 kwietnia) oraz dr Karolinę Rożko (UZ, 20 kwietnia).

Prelekcja inaugurująca arystotelesowski cykl, wygłoszona przez dr. hab. T. Mroza, pracownika Instytutu Filozofii, nosiła tytuł: *Likejon Arystotelesa. Od założenia po współczesne wykopaliska*. Jej celem było zapoznanie publiczności z zagadnieniami związanymi ze słynną szkołą Arystotelesa, filozoficznymi skojarzeniami samej lokalizacji

FOT. Z WYDZIAŁU

gimnazjonu, a także ze specyfiką prowadzonych tam przez Arystotelesa i jego uczniów badań. Bardzo interesującą częścią prelekcji była prezentacja fotografii z wykopalisk prowadzonych w miejscu, gdzie znajdował się Likejon, a także rekonstrukcji planu i wyglądu samego gimnazjonu i jego okolic, stworzonych przez pracujących tam archeologów.

Drugi z wykładów, został wygłoszony w j. angielskim przez prof. J. Daneša, czeskiego naukowca, prowadzącego obecnie prace badawcze w Otto-Friedrich-Universität Bamberg w ramach stypendium Fundacji im. Aleksandra von Humboldta. Przedmiotem prac prof. Daneša jest grecka tragedia oraz filozofia grecka i ich recepcja. Wykład zaprezentowany na Uniwersytecie Zielonogórskim dotykał problematyki znajdującej się na styku tych dziedzin i nosił tytuł *Aristotle on Tragedy - a Controversial Legacy*. Owa tytułowa kontrowersja odnosiła się m.in. do powodów, dla których Arystoteles uznał fabułę, bieg akcji, za najważniejszą składową tragedii. Analizując tekst *Poetyki* Arystotelesa, prof. Daneš skupił się także na wyrażeniu *opseōs kosmos* (*Poet*. 1449b), które określa kolejny ze składników tragedii. Polski tłumacz *Poetyki*, Henryk Podbielski, przekłada *opseōs kosmos* jako *widowisko*, a dosłownie jako „uporządkowany świat wyglądu". Trudno jednak jednoznacznie stwierdzić, co właściwie ta fraza oznacza w przedstawieniu teatralnym. Jedną z interesujących konkluzji wykładu było stwierdzenie, że kontrowersje dotyczące tego fragmentu tekstu wynikają z faktu, że Arystoteles pisał dla swoich współczesnych, którzy doskonale znali tragedie wprost ze sceny i mieli świadomość znaczenia owej frazy, podczas gdy późniejsi uczeni zapoznają się jedynie z tekstami, które – będąc dobrymi nośnikami opisów postaci i intrygi – nie dają obrazu widowiska.

Dodać trzeba, że prof. Daneš jest już postacią znaną w środowisku zielonogórskim, gdyż łączą go z naukowcami z Zielonej Góry zainteresowania badawcze, tj. nowożytna recepcja dziedzictwa greckiego antyku, uczestniczył on bowiem w 2016 r. w przygotowaniach wniosku grantowego w ramach programu Humanities in the European Research Area (HERA). Wśród grupy europejskich zespołów z Wielkiej Brytanii, Niemiec, Czech i Włoch, był także zespół polski, który powstał w Instytucie Filozofii UZ. Mimo braku finansowania z funduszy europejskich naukowcy z tych zespołów badawczych nadal współpracują, czego wyrazem jest m.in.

FOT. Z WYDZIAŁU

FOT. Z WYDZIAŁU

wizyta prof. Daneša. Z pewnością nie jest to ostatni akord tej wielostronnej współpracy.

Kolejny wykład, podczas którego publiczność licznie wypełniła aulę, wygłosiła dr K. Rożko, osoba wielu talentów. Po obronieniu z sukcesem doktoratu z filozofii, dr Rożko kontynuuje studia doktoranckie na Wydziale Fizyki i Astronomii UZ. Zdobyte przez nią kompetencje filozoficzne i astronomiczne pozwoliły jej na przygotowanie niesztampowej prezentacji pt. *Spotkanie pod sferą niebieską, czyli kosmologia Arystotelesa*. Dr Rożko przedstawiła zarysy Arystotelesowskiego systemu współśrodkowych sfer, którego celem – przy zachowaniu centralnej pozycji Ziemi – było wyjaśnienie złożonych ruchów planet. Szczególnie istotne dla słuchaczy było zdanie sobie sprawy z faktu różnorodności konstrukcji modeli kosmosu, które pojawiały się w nauce europejskiej, a które wyjaśniały zasadniczo ten sam obserwowalny fenomen ruchów ciał niebieskich.

Tematy wszystkich powyższych wykładów realizowały jeden z istotnych celów Polskiego Towarzystwa Filozoficznego, tj. popularyzację filozofii. Licznie zgromadzona publiczność wskazuje, że najprawdopodobniej udało się ten cel zrealizować, gdyż studenci i doktoranci kierunków filozoficznych stanowili tylko niewielką część audytorium. Wydaje się, że było to możliwe dzięki zaplanowaniu tematów wykładów niejako na pograniczu filozofii i innych dziedzin: historii nauki i kosmologii, archeologii, literaturoznawstwa czy astronomii.

Przypominamy, że informacje o zbliżających się wydarzeniach znajdują się tutaj: http://ifil.uz.zgora.pl/index.php/pl/dzialalnosc/zielonogorskie-konwersatorium-filozoficzne/148-aktualnosci, pod tym adresem można się natomiast zapoznać z historią wykładów: http://ifil.uz.zgora.pl/index.php/pl/dzialalnosc/zielonogorskie-konwersatorium-filozoficzne/149-historia-zkf. Zachęcamy również do zapisania się do internetowego newslettera PTF, za pomocą którego rozpowszechniane są informacje o działalności oddziału zielonogórskiego. Można to zrobić, wysyłając wiadomość na adres: ptfzielonagora@gmail.com. Serdecznie zapraszamy do uczestnictwa w kolejnych spotkaniach.

Paweł Walczak

* * *

Od 10 do 14 kwietnia 2017 r. z wizytą na Klaipedos valstybine kolegija (Państwowej Wyższej Szkole Zawodowej w Kłajpedzie) gościła dr Małgorzata Karczewska, pracownik Instytutu Neofilologii UZ. Wizyta ta odbyła się w ramach stypendium w programie Erasmus+ przyznawanego na wizyty dydaktyczne na zagranicznych uczelniach. W trakcie trwania wizyty dr Karczewska przeprowadziła zajęcia z angielskiego języka biznesowego. Okazało się, że litewscy studenci dobrze znają język angielski, są chętni do nauki i chcą nabyć praktyczne umiejętności wymagane w przyszłej pracy. W trakcie zajęć mieli oni szansę poćwiczyć rozmowę kwalifikacyjną z potencjalnym pracodawcą i przygotować list motywacyjny na różne rodzaje stanowisk w różnych branżach, od psychologa do projektanta mody. Zajęcia były także okazją do podzielenia się wiadomościami dotyczącymi Polski i Litwy, których historia i kultura są ze sobą związane.

Wyjazd był znakomitą okazją do poznania realiów litewskiego szkolnictwa wyższego, a także szeroko pojętej kultury i historii Litwy, jak również do nawiązania kontaktów, które mają szansę zaowocować w przyszłości.

G. Karczewska

Petersburżanie z rewizytą w Instytucie Neofilologii

W dniach 27.02–10.03.2017 studentki Państwowego Uniwersytetu Pedagogicznego im. A. I. Herzena w Sankt Petersburgu w Rosji wraz z opiekunem doc. Tamarą Matveevą gościły na naszym Uniwersytecie w ramach wymiany studenckiej. Była to rewizyta po pobycie naszych studentek w Sankt Petersburgu w lutym. Opiekunem grupy z ramienia Instytutu Neofilologii była dr Agnieszka Łazar.

Dla rosyjskich gości został przygotowany bogaty program kulturalny, a także dydaktyczno-naukowy, w ramach którego studentki kierunku *język rosyjski* dla obcokrajowców hospitowały oraz prowadziły zajęcia dla studentów *komunikacji biznesowej w języku rosyjskim* i *filologii rosyjskiej*. Studenci obu kierunków przez 2 tygodnie opiekowali się gośćmi z Sankt Petersburga, występowali w charakterze

1___PALMIARNIA
2___WROCŁAWSKI RYNEK
3___CENTRUM PRZYRODNICZE

FOT. Z WYDZIAŁU

przewodników, opowiadali o ciekawych miejscach w Zielonej Górze i na całej Ziemi Lubuskiej. Była to dla nas wspaniała okazja do ćwiczenia języka rosyjskiego, tym bardziej, że po pobycie w Sankt Petersburgu znałyśmy już naszych gości.

Pierwszego dnia studentki zakwaterowano w akademiku, a po krótkim odpoczynku udały się na zajęcia z języka polskiego prowadzone przez Łucję Kulwanowską. Celem zajęć było zapoznanie z podstawowymi zwrotami języka polskiego, które miały być pomocne w czasie pobytu w Zielonej Górze. Również w tym dniu nasi studenci pokazali Rosjankom bibliotekę uniwersytecką oraz oprowadzili po kampusach UZ. Petersburżanie byli pod dużym wrażeniem, zwłaszcza biblioteka swoim nowoczesnym wnętrzem, przestronnością i możliwościami korzystania z jej zasobów wywołała najwięcej emocji. Wieczorem zaplanowano pierwsze spotkanie integracyjne. Następnego dnia odbyło się oficjalne powitanie gości w Instytucie Neofilologii, w którym uczestniczyli pracownicy i studenci. Przedstawiona została prezentacja o Uniwersytecie Zielonogórskim, omówiono program na kolejną część pobytu, a po spotkaniu Ewa Ogiołda zabrała studentów na wycieczkę po centrum Zielonej Góry. Wieczorem studenci wzięli udział w spotkaniu „Russian Tandem", które cyklicznie organizowane jest w Zielonej Górze dla osób zainteresowanych językiem rosyjskim.

Kolejnego dnia po zajęciach rosyjscy studenci zwiedzili Muzeum Ziemi Lubuskiej i Galerię BWA. Miłym akcentem była czasowa wystawa rosyjskich ikon prezentowana w muzeum. Wieczorem odbyło się kolejne spotkanie integracyjne dla polskich i rosyjskich studentów.

W dniu następnym studenci pojechali na wycieczkę do przedsiębiorstwa Swiss Krono w Żarach. Oprowadzono nas po najważniejszych działach firmy, dokładnie przedstawiono proces produkcji i zaprezentowano odbiorców produktów Swiss Krono w krajach rosyjskiego obszaru językowego. Końcowym akcentem pobytu w przedsiębiorstwie było wręczenie wszystkim uczestnikom gadżetów firmowych i prospektów reklamowych Swiss Korono. Kolejnym punktem programu w tym dniu był spacer po centrum Żar i obejrzenie najważniejszych zabytków miasta.

W piątek Rosjanki pojechały na wycieczkę do Wrocławia, który wywarł na nich ogromne wrażenie. Podczas wycieczki miały możliwość podziwiania architektury gmachów Uniwersytetu Wrocławskiego, zobaczyły przepiękny rynek, kościół św. Anny, Panoramę Racławicką i Ostrów Tumski. Wieczorny spacer brzegiem Odry z widokiem na Stare Miasto szczególnie spodobał się wszystkim studentom biorącym udział w wycieczce.

Po wolnym weekendzie, poniedziałek był bardzo pracowity, ponieważ rosyjskie studentki prowadziły zajęcia na uniwersytecie. Opowiedziały naszym studentom o historii i zabytkach Sankt Petersburga, rytuale rosyjskiej bani, a także o zapożyczeniach we współczesnym języku rosyjskim.

We wtorek studentki odwiedziły skansen w Ochli, gdzie nie tylko miały okazję zobaczyć i posłuchać o historii eksponatów muzeum, ale także wziąć udział w wielkanocnych warsztatach malowania pisanek oraz zjeść regionalny obiad. Piękne wielkanocne pisanki z Ochli pojechały do Sankt Petersburga i być może upiększą paschalne stoły naszych rosyjskich gości.

W środę odbyło się kolejne oficjalne spotkanie w Instytucie Neofilologii, tym razem pożegnalne. Studenci z Rosji podziękowali za zaproszenie i gościnność, opowiedzieli o swoich wrażeniach i wręczyli pracownikom i opiekującym się nimi studentom przywiezione z Rosji drobne upominki, niektóre własnoręcznie przez nich wykonane. Po spotkaniu poszliśmy do Centrum Przyrodniczego i Planetarium Wenus, a wieczorem odbyło się pożegnalne studenckie spotkanie.

Czwartek Rosjanki spędziły na ostatnich zakupach, przygotowaniach do powrotu i ostatnich spotkaniach z polskimi studentami.

Wymiana studencka dała nam możliwość sprawdzenia się w praktycznej znajomości języka rosyjskiego, a poza tym pozwoliła nawiązać liczne przyjaźnie, które pozostaną na całe życie. Dziękujemy za możliwości jakie stwarza studiowanie na Uniwersytecie Zielonogórskim!

Agnieszka Stramek
III KBwJR